

Prædiken til 11. søndag efter Trinitatis

Luk. 18,9-14

Første tekstrække

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Lukas:

Til nogle, som stolede på, at de selv var retfærdige, og som foragtede alle andre, fortalte Jesus denne lignelse: »To mænd gik op til templet for at bede. Den ene var en farisæer, den anden en tolder. Farisæeren stillede sig op og bad således for sig selv: Gud, jeg takker dig, fordi jeg ikke er som andre mennesker, røvere, uretfærdige, ægteskabsbrydere, eller som tolderen dér. Jeg faster to gange om ugen, og jeg giver tiende af hele min indtægt. Men tolderen stod af sides og ville ikke engang løfte sit blik mod himlen, men slog sig for brystet og sagde: Gud, vær mig synde nådig! Jeg siger jer: Det var ham, der gik hjem som retfærdig, ikke den anden. For enhver, som op-højer sig selv, skal ydmyges, og den, der ydmyger sig selv, skal ophøjes.«

Lukasevangeliet 18,9-14

Det første bud i loven byder, at man skal elske Gud af hele sit hjerte. At elske Gud af hele sit hjerte vil sige, at man forlader sig på ham og ikke på, hvad man selv kan, vil og tror.

Det er dét tolderen har gjort. Han har givet sig Gud i vold.

Gud i vold. Det er et udtryk, jeg godt kan lide. Dronningen har engang sagt det i en tale, men ellers hører vi det ikke så meget længere. I stedet siger man "held og lykke" eller "pøj pøj". Men jeg kan egentlig bedre lide Gud i vold.

Jeg vil da hellere være i Guds varetægt, end jeg vil være overladt til held. For det er netop, hvad VOLD betyder i denne sammenhæng. At give sig Gud i vold betyder at give sig i Guds varetægt og beskyttelse.

Det er jo i en noget anden aftapning ordet "vold" optræder i moderne massemedier og hverdagsprog, hvor det betyder at blive slået, overfaldet, lemlæstet med videre. Men det er alligevel det samme ord, der har sine rødder i det fællesgermanske og oldnordiske "vald", som genfindes i det tyske "gewalt". Vi kender det også fra begrebet "en vold" – altså en mur eller høj der beskytter.

Men tilbage til tolderen. Han har givet sig Gud i vold. Han er kommet ind i helligdommen. Ikke for at bære sine meritter frem, ikke for at blive bekræftet i sin egen godhed, nej han er kommet fordi han ikke ejer retfærdighed eller godhed. Han har ingen af delene. Han har ingenting andet end et hjerte, der trænger til hvile. Det er derfor han kommer. Og det er derfor, han går hjem med Guds retfærdighed, fordi Guds retfær-

Udgivet af

Grundtvigsk Forum
Nr. 782, 124 årgang
August 2023
ISSN 0901-2214

dighed er for den, der ingen har selv.

Kan du selv afhjælpe nøden, hvorfor gik jeg da i døden, hedder det i en gammel salme. Det er et retorisk spørgsmål og svaret er: Hvis du selv kan klare din nød, så har du naturligvis ikke brug for Kristus. Så er der ingen grund til at komme og få hans velsignelse eller få del i ham ved nadverbordet.

Men HAR du brug for ham, så har du ham. Du skal bare gå hen i helligdommen. Tolderen havde brug for Guds retfærdighed og han fik den. Farisæeren havde jo ikke brug for den. Derfor fik han den ikke.

Hvad vi nu mere skal lægge mærke til er, at toderen kunne gå retfærdig hjem, fordi han faktisk gik hen i helligdommen. Han gik retfærdig derfra, ja, men det var jo ikke sket, hvis han aldrig var gået derhen. Derfor holder den heller ikke den med, at det er bedre at sidde på kroen og tænke på kirken end at sidde i kirken og tænke på kroen. Der sker ikke noget, hvis man ikke går hen i kirken. Hvis man går derhen, kan det til gengæld ske, at man møder Guds kærlighed, retfærdighed og nåde.

Den franske forfatter Michel Houellebecq som har besøgt Louisiana Litature-festivalen i Nordsjælland i sommeren 2019, sagde ved et interview på festivalen følgende:

”Jeg har gået til gudstjeneste i mange år. I den time, messen varer, tror jeg fuldt og fast. Men når jeg går ud af kirken, tror jeg ikke mere,”

Og videre:

”Jeg er meget sensitiv over for fællesskabet i kirken. Måske er løsningen, at jeg går i kloster. Hvis jeg gik i kloster, hvor der er seks messer hver dag, ville jeg nok aldrig nå at opleve samme nedgang i tro.”

Michel Houellebecq kommer ligesom toderen hen i kirken, eller helligdommen, for at få noget han ikke selv kan tage eller skaffe. Han har ikke noget med andet end sit hjertes længsel efter troen, efter Guds nåde og retfærdighed. Han kommer for at fyldes af Ånd og han ved at skal han blive ved med at tro, skal han komme igen og igen.

Han kommer der for at høre om en anden verden, om Gud og om løftet om evigt liv. Han kommer fordi det er i kirken, at livet står op fra det døde. Det er fra kirken velsignelsen spreder sig ud over menneskers golde liv. Så gå hen i helligdommen, det er en god begyndelse.

Men begyndt er ikke endt, det må du vide. Når et menneske har fået givet nåden, retfærdigheden, ånden, er det er ikke det samme som, at Jesus nu har rakt det menneske en sejrskrans, og så er løbet til ende. Nej, Jesus har snarere rakt dig et våben. Nu skal kampen begynde. Nu skal den gode strid strides. Det er ikke meningen, at det våben man får bare skal stilles hen til pynt. Det skal bruges. Om frelse, har modstandsmanden og præsten Kaj Munk sagt, at det enten kan betyde, at man selv sidder ganske stille og hjælpeløs i bunden af brønden, og en vældig kran rækkes ud og ned fra det høje og hiver en op. Men frelse kan også betyde undsætning til den ærligt kæmpende og udholdende. For sådan er livet jo – fuld af kampe og nederlag og ganske vist også sejre. Men Guds ord forbliver.

”Alle har sit, stort eller lidt, himlen alene for sorgen er kvit”, som vi synger i Kingos salme om lidt.

Så hvis du længes efter at blive sorgen kvit, hvis du har brug for det ord, der skænker dig retfærdighed, nåde og syndernes forladelse, så kan du frit komme til kirken, til helligdommen, og lytte til livets ord.

Hvis du mødte grænsen for, hvad du selv kunne udrette, for hvad du ene menneske kunne bære. Hvis du ikke slog til. Hvis du blev så syg, og træt og tung, at du har brug for en til at komme at være god for dig, for at der kommer en, bærer din skyld og soner din synd, så er der retfærdighed og godhed i helligdommen.

Tænk du kan komme her uden noget og høre om Gud og hans retfærdighed. Og bagefter, når du har hørt det, kan du gå retfærdig hjem. Med Guds kald til dig, om at elske din næste som dig selv. Det er en befrielse. Til livet. Et liv i kærlighed, ansvar og tro. Amen.

Nana Hauge

Sognepræst i Hårslev-Padesø pastorat

Salmer (Den Danske Salmebog):

745: Vågn op

518: På guds nåde

416: O Herre Krist dig til os vend

46: Sorrig og glæde

730: Alle gode gaver

523: Min nåde er dig nok

Redaktion

Sognepræst
Adam Garff
Gentofte Kirke
adg@km.dk

Sognepræst
Andreas Riis Damgaard
Præstevang Kirke, Hillerød
ard@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvigskforum.dk/Søndagslæsning
– her kan du også
tilmelde dig det
elektroniske nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Vartov – Farvergade 27
1463 København K
hej@grundtvigskforum.dk